Kristigs Wehstnesis.

Populari sinitis garigs mehneschraksts.

Maksà peesuhtot ar peelikumeem „Labà Wehsts“ pa gadu 1 rubli.

Redakzijas un ekspedizijas adrese: Л. Лауберту, Митава, Жагорская ул. P. Laubertam, Jelgawâ, Schagares eelâ 11 (Mitau, Kurland, Russia).

№ 1.-12 Janwari 1911. Isnahk 6. gadu.

Jaunais gads.

Ikkatris gads nes leetu, krusu, wehju
Un deenas druhmas, kà ar saulainas,
Bet tomehr dahwina mums ari spehju,
Kà pahrzeest waram breesmas daschadas.

Lai tamdehl dsihwe esam usmanigi
Un rokas klehpi brihwê neturam,
Bet zenschamees ikdeenas pastahwigi,
Ka sawu mehrki katris aissneedsam.

Lai negaidam, ka ziti preeksch mums strahdàs,
Mehs paschi sawas laimes kaleji.
Kas kreetnis buhs, tas ruhpesees un gahdàs,
Ka wahrdos, darbos esam pilnigi.

K. Elberts.

Gruhts pahrbaudijums.

Bagatà, wezà fon Hillern jaunkundse bij mirusi. Winas testamentes atlaisischanas deenâ pee teesnescha bij eeradusches gandrihs wisi nomirejas radi. Ustraukums, gaidas un zeriba atspogulojas winu sejos. Schad un tad tee pameta pa skateenam ari us weenkahrschi gehrbuschos fon Hillern jaunkundses ilggadigo kalponi, kas stahweja pee maso durwu eejas. Wisi, kas bij weesojuschees nomirejas namâ, scho kalponi, Wilelmini Spihkern labi pasina. Wilelmine tak bij weselus diwdesmit gadus ustizigi un kreetni kalpojusi sawai jaunkundsei. Bij jadomà, ka nomireja,

kas bij zeenijusi sawu kalponi — kopeju, sawâ testamentê buhs atminejusēs ari sawu ihsto labdari.

Teesnesis sahka nolasit testamenti.

„. . . Adelheidei Ritert, manai jaunibas beedrenei, jadabù manas saimneezibas leetas, manas drehbes un weļa un bez tam tuhkstosch markas naudâ. Frihda Mehrig kundsei, dsimuschai Horn, nowehlu sawas rotas leetas un tschetrtuhkstosch markas naudâ."

Un tà dabuja wesela rinda radu katrs kreetnu mantojumu. Beidsot pahr teesnescha luhpam nahza ari wahrdi:

„. . . Wilelmine Spihkern . . ."

Wisi aistureja elpu, isnehma kabatas drahninas un lika tàs pee mutes, lai apslehptu usbudinajumu, ko wehstija trihzoschàs luhpas.

Ari pawezà kalpone saleezas drusku us preekschu, lai spehtu labaki dsirdet.

„. . . Wilelmine Spihkern, mana ustizamà, mihlà kalpone, dabù to grahmatu, kas man bijusi mihlaka ne kà zitas wisas manas lasitawas grahmatas: Mahzitaja Indrika Menerta luhgschanas un apzereschanas dseesmu grahmatu."

Azumirkli pahrmainijas pahrejo mantineeku juhtu stahwoklis. Bij tak pawisam negodigi, atraisitees no peenahkuma pret scho labo kalponi ar tahdu wezu, nodriskatu grahmateli. Pahris kundschu pat peegahja pee Wilelmines, isteiza tai sawu lihdszeetibu un teiza tai klaji azîs par to „beskaunigo jaunkundses nowehlejumu."

Wilelmine paskatijàs ar sawàm laipnajâm azim us schehlotajam un behdigi sazija: „Gan jau winai buhs bijuschi sawi labi eemesli. Lai jau paleek."

Mehrig kundse gribeja augstsirdigi atpirkt wezo, no 1700 g., grahmatu preeksch sawa dehla, kas krahjot wezas grahmatas. Wina peedahwaja grahmatas tagadejai ihpaschneezei kreetnu sumu naudas. Bet schì to ihsi atraidija: „Es to pate patureschu. Juhs tak dsirdejat, ka ta grahmata bij winas wismihlakà grahmata."

Un tad wini tikai wareja paraustit kameeschus par tahdu neprahtibu . . . un beidsot skaistees par testamentes beidsamo daļu, kur bij rakstits: „Par sawas mantas pahrejo daļu — tschetridesmittuhkstosch markam — nosaku kahdâ otrâ testamentê. Tatschu man jaatstahj atgadijumam, waj mans nosazijums kahd-

reis wares tikt ispildits. Ta nauda ir noguldita Maura banka. Ja peeminetà otrà testamente neteek usrahdita, tad to naudu lihds ar prozentem pehz desmit gadeem, rehkinot no schis deenas, manto mana dsimtenes pilsehta Bringheima."

Bringheimà. . . Marga fon Hillern.

(Turpmak beigas.)

Kahds Lutera draudses mehginajums nodibinat bihbelisku draudsi.

Kahdu loti waldsinoschu wehsti schinis deenâs pasneeds laikraksts „Christlicher Botschafter." Mahzitajs Michaelis Bihlefeldâ, Gnahdawas Ewangeliskas Draudsibas jeb mums pasihstamà „Silà Krusta" sabeedribas preekschneeks, ir sawâ leelajâ draudsê, kurâ, ka pats issakas, esot dauds neatgreestu, dibinajis kahdu masaku draudsi, kurâ tikai pateesi kristigee un kuri katrâ zeturtdeenas wakarâ sapulzejas ne basnizâ, bet kahdâ masakâ telpâ. Katram, kas grib eestahtees schinî masajâ draudsê, ir pirms jaisrunajas ar mahzitaju Michaeli un tad jaapleezina sekoschais: „1. Palaujos weenigi us sawu Deewu un to Kungu Jesu Kristu un sinu, ka man eeksch Ta ir manu grehku peedoschana. 2. Gribu atsazitees grehkam un zenstees, paklausit tam Kungam wisâs leetâs. 3. Gribu dsihwot nokahrtoti Deewa behrnu draudsibâ un lai to eespehtu, gribu kahrtigi apmeklet draudsibas-stundu tautasmahjâ, kad tikai mani peenahkumi mani no tam neatturès. Gribu tschakli ar brahleem, kas ir draudsibâ, kopt weenibu Garâ zaur meera saiti un gribu tur, kur schis meers trauzets, mehginat to atkal atjaunot tà, kà tas Kungs mums pawehl Mat. 18, 15—17."

Mahzitajs Michaelis ir weens no nopeetnakeem un kreetnakeem Wahzijas sludinatajeem, eewehrojams ewangelists un plaschâs aprindâs loti zeenits wihrs. Apsweizinam scho wina droscho soli kà eewehrojamu soli us preekschu Lutera draudsê. Michaelis zaur to ispilda — wismas pa dalai — Lutera deewbijigo wehleschanos, ko winsch isteizis sawâ raksteenâ „Deutsche Messe." Runadams par atklahtàm deewkalposchanam Luters tur teiz, „ka deewkalposchanas atklahti noturamas basnizâs wisas tautas preekschâ, kur daudsi ir, kas wehl netiz un naw kristigee. Leelakà dala stahw tur un luhkojas, lai redsetu ko jaunu, gluschi

tà, it kà mehs turetu deewkalposchanu Turkos, waj paganos atklohtâ weetâ, waj uf lauka. Jo sche wehl naw nekahda nokahrtota sapulze — winsch teiz — kura spehtu wadit kristigos tà, kà ewangelijums mahza, bet ir atklahts (kairinajums) pamudinajums uf tizibu un kristigumu. Ewangeliskas kahrtibas ihstajam weidam newajadsetu notikt weetâ, kur sapulzejas wisi laudis, bet kur ir tee, kas nopeetni grib buht kristigee un kas apleezina ewangelijumu ar roku un muti, eerakstas ar wahrdu un tad, teiksim, weeni paschi sapulzejas, lai luhgtu Deewu, lai lasitu, kristitu, bauditu swehto wakarinu un daritu zitus kristigus darbus. Schahdu kahrtibu eewehrojot waretu tos, kas turetos kristigi, pasiht, sodit, labot, isslehgt pehz Kristus nokahrtojuma. (Mat. 18.) Sche ari waretu preeksch kristigeem nokahrtot kopigu nabagu dahwanu doschanu, ko tee dotu brihwprahtigi un isdalitu nabageem pehz Pahwila preekschsihmes. (2. Kor. 9.) Sche newajadsetu dauds un daschadas dseedaschanas. Sche waretu ari ihsâ, skaistâ weidâ leetot kristibu un swehto wakarinu un wisu uszelt uf ta wahrda, luhgschanas un mihlestibas. Sche ari waretu buht labs, ihss katekisms par tizibu, teem desmit bauschleem un swehto luhgschanu. Ihsi issakotees, ja buhtu laudis un personas, kas ar nopeetnibu wehletos buht kristigee, tad drihs ween rastos nokahrtojumi un weidi."

Ja rastos leelajâs draudses pulzini, kas buhtu pateesi kristigee, tad ari drihs ween waretu ispildit Lutera tahlako wehleschanos, dot kristibu un wakarinu tikai tizigeem. Un mums schkeet, ka ari schai sinâ pehz ta Kunga gudràs sinas teek gatawots zelsch zaur Ewangelisko Draudsibu — pee mums tà saukto „Silo Krustu," kurâ jau ir bihbeliska atgreeschanàs mahziba — jaunpeedsimschana zaur pascha atdoschanos Deewam un newis zaur kristibas zeremoniju — dabujusi tà sakot pilsona teesibas. — Tà tad galu galâ ari leelàm draudsem buhs jaatsihst, ka tee „sektanti," kas prasa kristibu tikai preeksch tizigeem un swehto wakarinu ari tikai preeksch tizigeem un draudsi no laudim, kas apsinas sawu pestischanu un kas nezeesch grehku sawâ widû un kas grehzineeku, ja tas nelabojas, isslehds no draudses, naw wis nomaldijuschees no pateesibas, bet gan ir uf Deewa walsts attihstibas pamata, preekschtetschi tàm pateesibam, kas japeesawinajas ari leelajàm draudsem.

Swaru kauss.

Mehs brauzam — tà atstahsta laikraksta „Christlicher Botschafter" redaktors — no Jerusalemes uſ Jafu. Kaut gan apgabala skaistums wiſinat wiſinaja raudsitees un luhkotees skaistajà dabà, tomehr weena no manàm zeła beedrenem wirsijas man arween tuwak, lai ſazitu man to, kas tai noſpeeda ſirdi. Uſklauſijos uſmanigi un mehginaju tai juſt lihdſ. Wina man ſtahſtija par teem daudſajeem prezineekeem, kas tai bijuſchi. Bet wina neeſot warejuſi neweenam ſolitees, tapehz ka wina eſot gribejuſi ſtipru, kreetnu wihru, kas apſinas mehrki. Tee, kas winu bildinajuſchi, gan bijuſchi bagati, pa leelakai dałai muiſchneeki, bet tee neeſot bijuſchi nekahdi wihri, gan auſchigi, eedomigi kundſini, kas nodarbojuſchees ar neekeem un kureem wina drihſak warejuſi buht mahte. Winas ideals eſot bijis, ka wihram jabuht winas waronim, uſ kuru ta war noluhkotees ar zeenibu. — No wiſa ſtahſtijuma wareja nomanit, ka wina pateeſi neſuſi leelus upurus. Wehl tagad, gadus ſeſchdeſmit weza, ta uſſkatija kà paſemoſchanu, ka tai naw bijis paſchas behrna ko ſpeeſt pee ſirds, kas bij pilna ar pateeſu mihleſtibu, jo no ſawa aſtonpadſmità lihdſ ſeſchdeſmitam gadam ta pate no ſewis, beſ ſpeeſchanas, bij daudſ nodarbojuſès ar behrneem un ſlimneekeem. Dſimuſi diakoniſe ta bij! Ja, tas bij leels upurs, ko ta bij neſuſi, bet ta newareja zitadi. Winai buhtu bijis nepaneſami, ja tai buhtu jaapſinas, buht ſaiſtitai pee wihreeſcha, kas nebuhtu winas bruzineeks, mahzitajs, waronis. Ihſta ſeeweete ſagaida no ſawa wihra, ka tas tai wiſàs leetàs buhtu pahraks. Ja tà naw, ta juhtas peewilta un nelaimiga, kaut ar zitadi tai klahtos labi. Daſcha ſeewa atreebj ſawam wihram ar to, ka ta wihru kalpina — tura ſem ſawas tupeles.

Schis ſtahſtijums ir ſmaga apſuhdſiba pret wihreem. Ja wihrs praſa, lai ſeewa paklauſa wihram un upurè ſawu dſihwi winam, tad wihram ari wajag buht wehrtam ſeewas zeenibas. Labak tad pagaidit ar prezeſchanos un noruhdit ſawu rakſturi un nodroſchinat ſawu ſtahwokli, ne kà pirmà atgadijumà ſaiſtit kahdu ſeeweeti pee ſewis, nemaſ nedomajot par ſekam. — Saprotams, wiſs ſazitais naw preekſch tàm ſeeweetem, kam drihſak deretu eenemt lełła weetu ne kà ſeewas weetu. Domatas ſche ir

tahdas seeweetes, kahda scheit pahrrunatà. — Aisrahdam islasit stahstinu, nodrukatu „Kristiga Wehstnescha“ 1909. g., 12 n., sem wirsraksta: „Laime prezotees.“

* * *

Brauzu kopâ ar kahdu adwokatu — wihru, kas bij dauds lasijis un dauds peedsihwojis. Runajam par dauds ko, kas deretu dsihwê un beidsot usskuwam runat ari par labumu un kaunumu, kas buhtu, ja buhtu kahdas partijas beedrs. Tad adwokats sazija: „Es prinzipieli neesmu neweenâ beedribâ beedrs. Tà waru nemt, kas man patihk un kur kautko atrodu. Ja ir kahdas partijas beedrs, tad top nemaldigs. Kahdas partijas lozekli gan drihs wairs nemas nedrihkst pastahwigi domat. Wini ir noswehrinati preeksch sawas partijas un wineem jarunà, ko winu partijas wadoni grib.“

Pateesiba ta jau gan ir. Paschi esam to peedsihwojuschi, kad nodarbojamees zik nezik ar politiku. Pat garigâs beedribâs daschreis esam nomanijuschi kautko tamlihdsigu. Tomehr jasargas, isgahst behrnu no wannas lihds ar masgajamo uhdeni. Kluhdas jasastop wisur, ari jaunas garigas beedribas un kustibas newar istikt bes „behrnu slimibam“ — bes kluhdam, kas atgadas, kamehr kautkas jauns nopamatojas. Bet waj tas pateesi spehj kahdu apmeerinat, ja tikai noskatas un spreesch, stahwedams zelmalâ, kamehr wiss sadsihwes wilzeens tew drahschas garam. Gribas tak ari pascham eekertees sadsihwes ritenos un greest tos, waj turet tos. Waj naw mums garigu beedribu deesgan, kam augsti un zehli mehrki. Pawisam zitadi wehl ir ar ta Kunga draudsi. Tai leeli, wareni mehrki un neaprakstamas mantas preeksch winas beedreem jeb lozekleem. Kas tai nepeedalas, kas neweizina winas mehrkus un zenteenus un darbibu, isturas neitrali — weenaldsigi, buhdams tàs lozeklis, us to droschi ween sihmejas ta Kungu nopeetnais wahrds: „Kas naw a r mani, tas ir p r e t mani, un kas ar mani nesakrahj, tas iskaisa.“ Mat. 12, 30. — Saprotams buhs jau ari draudsê nepilnibas. Bet waj tad, draudsê esot, wiss jasauz par labu, ja labs naw? Pretineeku preekschâ ir jaaisstahw labà leeta un klusumâ jastrahdà ar wiseem spehkeem, lai kluhdas islabotu, nepilnibas pahrlabotu un leetu weizinatu, kà tikai war.

* * *

Deewa nama durwa sarga amats gan neleekas augsts buht, bet tomehr ir weens no wisatbildigakeem un swarigakeem amateem Deewa draudsê. Ja durwu sargs nebuhs laipns un pakalpigs, tad drihs ween sapulze buhs tukscha tikai durwu sarga dehl. Leelos weikalos ir durwu sargi un weikala ihpaschneeks preeksch schi usdewuma loti ruhpigi ismeklè derigo wihru. Ja winsch to nedaritu, tad drihs ween wina kase to sahpigi manitu. — Deewa nama durwu sargam neween jabuht laipnam, bet tam ari jabuht labi atminigam — ahtri japasihst draugi un sweizinot tos pat jasauz wahrdâ. Katrs, kuru usrunà wahrdâ, sajuht to patihkami. Winam jaeerahda „draugeem" labakàs weetas, japagahda grahmatas un japawada tos ar siltu rokas speedeenu. — Un laipnam un pakalpigam tam jabuht neween pret draugeem, bet ari pret draudses lozekleem.

* *
*

„Wisi weenlihdsigi! Neweens nedrihkst buht pahraks ne kà otrs!" Tas muhslaika usskats. Ja nu tomehr ir kahds galwu garaks ne kà ziti, tad tik ilgi tam dausa pa to „garako galwu," lihds tas ir tik pat garsch, waj pareisaki sakot, ir tik pat „ihss"— mass kà ziti wisi. Schis usskats sahk speestees pat ta Kunga draudsê eekschâ. Mehs istruhkstamees, dsirdot schi usskata atbalsi muhsu draudsês. Us Deewu un Wina Wahrdu schee weenlihdsibneeki nespehj pamatot sawu mahzibu. Deews loti schkiro. Weenam Winsch dod peezus podus, otram diwus, trescham tikai weenu. Waj tadehl Deews netaisns? Ahbraams bij Deewa draugs. Waj tadehl Winsch wisus radijis par Ahbraameem? Waj Winsch wisus radijis par Dahwideem, Moseem un Elijeem? Waj wisi apustuli waj wisi praweeschi, waj wisi mahzitaji, waj wisi brihnumdaritaji? Nè, katram sawa dahwana, katrs sawâ weetâ!

Schee weenlihdsibneeki domà, ka katrs wisu spehj. Ari tas naw teesa. — No ka zelas schi weenlihdsibas gribeschana? Ta zelas no skaudibas un godkahribas. Ja schee weenlihdsibneeki paschi buhtu pirmee, tad teem ne prahtâ nenahktu, zitus redset sew blakus. Bet tà kà tee reds, ka ziti pahraki par teem, tad tee ar wiseem spehkeem pluhzas ap teem, kas stahw augstaku, lai tos norautu pihschkos, waj pat gahstu. Deewigi tas naw! Mums jatura otrs augstaks par sewi. Nelausimees peewiltees no pasaules un winas ewangelijuma un nebuhsim Sahtanam

par beedreem, jo tas meklē katru wadoni ta Kunga draudsē gahst, waj tas nu buhtu swehtdeenasskolotajs, waj korwadons, waj preekschneezibas lozeklis, waj sludinatajs.

* * *

7. nowembrî 1910. gadâ nomira grahfs Lews Tolstojs, pasihstamais, slawetais rakstneeks. Laizigas awises un sewischki laudis, kas smejas par Deewu un kristigumu, pa leelakai dałai nespehja noslawet ween un zildinat „leelo Kreewu wihru.“ Pat daschas garigas awises bailigi peedseedaja laizigâm awisem basi lihdſ un pat daschs labs tizigais noslauzija swahrku peedurknê asaru un ari runaja par „leelu saudejumu.“ Ko mehs sakam? Ari mehs sakam, ka Lews Tolstojs bij leels wihrs, warens rakstneeks un ka ir notizis leels saudejums, bet tas wiss — ne preeksch pateesi tiziga zilweka un Deewa behrna. Ja tee, kas nizina to Kungu Jesu un wina laudis, mihlê un slawê Tolstoju, tad mehs sinam, ka behrns Tolstojs ir, pateesu Kristus mahzekli pasaule eenihd, Jahn. 15, 18. 19. Nahks reiſ weens wehl daudſ daudſ leelaks wihrs nekâ Lews Tolstojs un tas mahzîs to paschu, ko Tolstojs, tikai daudſ daudſ spehzigaki ne kâ Tolstojs. Ari tas mahzîs mihlet tuwaku, ari tas sauks „nost ar nahwes sodu“, ari tas eestahsees preeksch „masâ brahla“ un pat isdalis semi un mantu lauschu starpâ (Dan. 11, 21—24; 12, 39). Bet ari tas mahzis to paschu ko Tolstojs: Bihbele naw muhsu dsihwes mehraukla — isgreeſ no Bihbeles wisu to ahrâ, ko tu nesaproti un kas nesaskan ar tawu logiku; Kristus ir leels praweets, it kâ Buda, Konfuzijs, Muhameds, bet winu pagodinat par Deewu — nê, nê, to tik ne! To „pateesibu“ japagodina, ko Kristus mahzijis, tas wiss — Kristus persona blakus leeta! Walsts naw wajadsiga, lauliba — nu, ta ari tikai posts un tâ tahlak. Tâ tad wisi dsihwes pamata likumi ir blehnas, prom ar kulturu, atpakał meschonibâ — lai katrs dara, ko grib — beſ likuma — anomia! Bet par anomias jeb beslikuma dehlu raksta ari 2. Teſ. 2, 3. 4. Palasees sewischki Jaunderibas pirmwalodâ! Eeteizam schint jautajumâ nopeetni islasit grahmatiņu „Antikrists.“ — Kahda nosihme ir likumam: mihlê sawu tuwaku! beſ Deewa spehka, beſ palihdsibas, lai spehtu mihlet pat sawu

eenaidneeku. Mehs paschi — bes Deewa spehka to nespehjam! Bes Deewa spehka tam likumam ir tik pat nosihmes, ka kad kahdam kam naw grascha kabatâ, mahzitu: Nopirz labu, skaistu, leelu muischu un samaksâ wisu pee pirkschanas un tad dsihwo tur to laimigako dsihwi! Seki, tu teiksi, dod man pirms naudu un tad pats, bes tawas mahzibas, sinaschu, kas jadara. Luhk, tà dara Tolstojs ar sawu mihlestibas mahzibu. Zitadi darija Kristus. Winsch mahzija mihlestibu un dewa wajadsigo spehku mihlet. Weegli raudat lihds „masajam brahlim," bet ne tik weegli tam palihdset. Tur wajag mihlestibas spehka. Ta nebij Tolstojam un wina muischas semneeks wehl tagad smok nabadsibâ un gara tumsâ, Jehk. 2, 15. 16. Weegli ir saukt „nost ar nahwessodu," kamehr ziti pasargà schos sauzejus no noseedsneekeem, kas gatawi katru wilkt pee karatawam, kas stahjas teem zelâ. Tà pat ir ar zitàm Tolstoja mahzibam. — Muhsu spreedums par Tolstoju ir: Tolstojs gribeja labu, bet negahja tos zelus, ko Pasaules Glahbejs rahdijis un tadehl neapsinadamees apmahnija sewi un zitus. Bet tà klahjas teem laudim, kas sawâ jaunibâ it kà Tolstojs isbriduschi trakuligas dsihwes un grehka muklajus, ja tee wehlak, sawu dsihwi atsihdami, nesalimst kà grehzineeki pee Golgatas krusta. Tad tee paaugstinajas pahr to — un top sew un daudsi ziteem par deewu un eet muhschigi bojâ.

Tikai nekahdu swehtu plahpaschanu.

Mahzitajs Bikfels reis apmekleja kahdas augstas kahrtas slimneezi. Slimneeze prasija mahzitajam, waj lai ta lautos eemidsinatees, kad tai ahrsti isdarischot greeseenu.

„Ja ahrsti to atsihst par wajadsigu, tad laujatees itin meerigi eemidsinatees!" Bikfels atbildeja.

Tai brihdî istabâ eenahza kahds zits mahzitajs, kas dsirdejis Bikfela padomu, dewa preteju padomu, sazidams: „Japanes, ko Deews peesuhta!"

Pehz brihtina abi mahzitaji kopigi aisgahja. Ejot teem sahka liht stiprs leetus. Bikfels uswilka sawu leetus sargu. Wina beedrs, kam nebij leetus sarga, tuhlin tschakli paskrehja sem Bikfela leetus sarga, bet Bikfels to wehsi atraidija, sazidams: „Ne, mihlais brahl, japanes, ko Deews peesuhta!"

Apskats.

Pasaules Baptistu kongresam, kas tiks noturets Filadelfijā, Seemel-Amerikā, 1911. g., no 6—12. junijam (no 19—25. pehz j. kal.) jau ir istrahdata programa. Galwenais motto wiseem preekschnesumeem: Baptisti un pasaules dsihwe. Pate programa schahda:

Pirmdeen, 19. jun. 1911. g. Pulkst. 3. pehz pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 3.30 pehz pusd. — Apsweizinaschana. Pulkst. 7.30 pehz pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 7.45. — Atbildes uf apsweizinajumeem no daschadàm semem.

Otrdeen, 20. jun. 1911. g. Pulkst. 9.30 preeksch pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 10. — Presidenta runa no Dr. Dschona Kliforda. Pulkst. 11. — Ewangelijuma peeteekoschà bagatiba. 1) Preeksch atsewischka zilweka pestischanas. 2) Preeksch kauschu sabeedribas pestischanas. Komiteju pasinojumi. Pulkst. 7.45 pehz pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 8. — Dsihwei derigi Deewa peedsihwojumi. 1) Newis peenemta tizibas apleezinaschana. 2) Preekschrakstu jeb pawehlu gariga tulkoschana.

Treschdeen, 21. jun. 1911. g. Pulkst. 9.30 preeksch pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 10 — Pasaules weschana pee Kristus 1) Nekristigàs semès. a) Wakejas durwis. b) Kopstrahdaschana ahrejas misiones laukos. Pulkst. 11. — Sabeedribas spredikis. Pulkst 7.45 pehz pusd — Deewkalpojums. Pulkst. 8. — Pasaules weschana pee Kristus. 2) Tehwijas semès. a) Pilsehtu ewangeliseschana. b) Lauku jeb semju ewangeliseschana. e) Ewangelisazija un robeschas.

Zeturtdeen, 22. jun. 1911. g. Pulkst. 9.30 preeksch pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 10. — Pasaules weschana pee Kristus. 3) Eiropas zeetseme. Ungarija. Balkanu walstis. Kreewija. Pulkst. 8 pehz pusd. — Pasaules weschana pee Kristus. Eiropas zeetsemè. Wahzija. Italija. Sweedrija. Franzija.

Peektdeen, 23. jun. 1911. g. Pulkst. 9.30 preeksch pusd. — Pasaules weschana pee Kristus. 4) Darba atsewischkee laiki. a) Seeweeschu darbiba. b) Ahrstu misione. e) Nehgeru darbs preeksch Negereem. d) Negaridsneeki un misione. Pulkst. 7.45 pehz pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 8 — Brahlibas gars. 1) Draudsè. a) Indiwidualisms kà draudses organisazijas pamats. b) Indiwidualisma robeschas draudsè. 2) Walstî. a) Baptistu draudses satwersme un Deewa walstiba. b) Baptistu draudses satwersme un starptautiskà brahliba.

Sestdeen, 24. jun. 1911. g. Pulkst. 9.30. preeksch pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 10. — Draudse un audsinaschana. 1) Zaur swehtdeenas skolam. 2) Zaur familiju. 3) Zaur skolam, kole-

dscham, seminareem. (Preekschneeku iswehleschana.) Pulksten 7,45. pehz pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 8. — Draudse un industrija jeb darba jautajums. 1) Draudse un strahdneeki. 2) Draudse un strahdneezes jeb darba seeweetes. 3) Draudse un sadsihwes krihses.

Swehtdeen, 25. jun. 1911. g. Pulkst. 11. pr pusd. — Jesus Kunga teesibas. (Pilsehtas kanzeles swehtdeenas rihtâ taps eenemtas no Pasaules Baptistu Sabeedribas lozekleem). Pulksten 3.30. pehz pusd. — Deewkalpojums. Pulkst. 4. — Swehtdeenas skolu sapulze. Pulkst. 7.45. — Deewkalpojums. Pulkst. 8. — Baptisti un Kristus walstibas atnahkschana. 1) Nekristigâs semês. 2) Eiropâ. Amerikâ.

Pirmais Pasaules Baptistu kongress tika noturets Londonâ 1905. g. 1911. gada kongresâ peedalisees kahds pussimts suhtnu — Baptistu ari no Kreewijas, to starpâ trihs, waj tschetri no Latweescheem — zik paredsams Jnkis, Lauberts, Kurzits.

A. Pintschers, kas isglihtojas Wahzu Baptistu garigâ seminarâ, Hamburgâ, mums raksta: „Pirmais mahzibas pusgads loti ahtri pagahjis. Atskatotees atpakal waru ar meerigu sirdi tam Kungam pateiktees — Winsch ir wisâs leetâs palihdsejis. Us Seemasswehtkeem sanehmu no wezakâ skolotaja kâ dahwanu Greeku jaunderibu. Winsch issazijâs atsinigi par mani. Zeru, ka ari us preekschu tas Kungs wadis." Pintschera adrese ir: Herrn A. Pintscher, Predigerseminar, Rennbahn-Str. 119, Hamburg-Horn, Deutschland.

Meri Behker Edi, Kristigas **Sinibas** draudses dibinataja, nesen atpakal mirusi, gadus dewindesmit weza. Winas mahzibai, pehz kuras zaur luhgschanam wajadseja dseedinat wisas slimibas un kuras deewkalposchana pastahweja Bihbeles pantinu un Edites rakstu lasischanâ, neskatotees us to, kâ dsihwo, sewischki patika bagatmaneem un augstas kahrtas laudim. Ari pate Edi ir mahzejusi sawâ dsihwes laikâ eekraht 60 miljonus bagatibu un tâ nodewusi labako leezibu par sawas mahzibas nebihbeligumu, jo wisi pateesee reformatori ir miruschi bes miljoneem, pat ar ubaga speeki rokâ, pat kâ mozekli. Un pateess Kristus ewangelijums gan pahrak mas peewelk bagatmanus.

Profesors Hekels, schis Deewa saimotajs un smehjejs, un prof. **Drehwss,** kas nesen atpakal tureja preekschnesumus par to, ka tas Kungs Jesus nemas neesot dsihwojis — lihds ar kahdu treschdo domu beedri **paschi isstahjuschees** no Lutera draudses, kur tee lihds pat schim laikam bijuschi draudses lozekli, kaut gan winus sen wajadseja **isslehgt** no draudses. Bet tas jau ari nebij eespehjams, tapehz ka Luteru draudsei truhkst **brihwas iswehles.** Katram, kas peedsimst, jabuht draudses lozeklim, jo neweens tam neprasa, nedf ari spehj prasit, waj tu gribi buht draudses lozeklis.

Mass pahrskats par Leepajas jauneeschu beedr. darbibu. Nekur Baltijâ nebuhs atrodami tik daudf organisejuschos garigu jauneeschu pulzinu kâ Leepajâ, jo te pastahw 3 leelas Baptistu draudses un katrâ draudsê darbojâs waj nu jaunekli un jaunawas atsewischki, waj atkal

kopigi. Kopigs skaits beedru pahri par 300. Eenehmumi sneedsas pe 2000 rubļu gadā, no schis summas wairak ne kā 500 r. teek seedoti slimeem un truhkumzeetejeem. Paluhkojotees atsewischki katrā beedribas darbibā, pirmo weetu eenem Pahwila dr. jaunawu beedr. Eenehmumu sinā, kā ari beedru skaitu sinā wina pahrakā par wisām Leepajas beedribam. Saprotams, ar masumu wini nespehtu zauri nahkt, jo beedriba uztur diakonisi, kura apmeklē slimus un sneedš teem palihdsibu no beedribas lihdsekkeem, ka ari priwateem seedojumeem. Beedriba sew par mehrki sprauduse — „Wairak palihdset — wairak masinat zeetejeem asaras." Wina nehmuse labi wehrā wahrdus „Ar asaram ween nekas nebuhs lihdsets wisas pasaules zeeschanam — bet eet un lihdset ar darbeem..." Schis darbs ir deesgan pagruhts, bet beedriba puhles netaupa un dauds gruhtdeenus eepreezē. Ihpaschi beedribas preekschneeze Janson dauds upurejas beedribas labā.—Otro weetu eenem Zianas draudses jauneeschu beedriba, kura ari darbojas deesgan plaschi uf ahreeni. Beedriba sprauduse teizamu un wajadsigu mehrki — kraht lihdsekklus — preeksch behrnu dahrsa jeb patwersmes atwehrschanas. Isaudsinat kreetnus tautas dehlus un meitas naw weegla leeta — bet ja puhles netaupa — panahkumi rodas. Pirmak jau bija domats, lai buhtu wairak lihdsekku un ahtraki waretu darbu usfahkt, wisas beedribas lai nemtu dalibu, bet daudsi isbijās par schahdu leelu darba usfahkschanu un issazija daschadas schaubas un neticeschanu kopigi darbu weikt. Kā leekas, tad Zianas jauneeschu beedribai weenai buhs jausnemas schis leelais darbs. Lai jauneeschi turetos kopigi un dsihwotu draudsigi, kā ari tos eerosinatu darbibā, tad beedriba sarihko jautajumu, preekschnesumu, saweesigus wakarus. Beedribas preekschgalā stahw zentigs wadons Kr. Jansons, kursch ari darbojas zitās draudses nosarēs ar panahkumeem. — Trescho weetu eenem Pawila draudses jaunekku beedriba. Beedru sinā wina skaitās no wisām masakā, bet deesgan rosigi darbojas. Beedri leelakā daļa nem dalibu ari zitās draudses nosarēs, kā: musikas korī, sw. skolā u. t. t. Katru pirmdeenas wakaru beedriba kopigi ar jaunawu beedribu notura bihbeles jautajeenu, luhgschanas un preekschnesumu stundas. Pehdejā laikā stundas sahka it kā atslahbt un palika garlaizigas. Jaunekku beedriba, to redsedama, sahka wairak par winām domat un darit interesantakas. Tagad atkal darbiba eet uf augschu. Jawehlās tikai, lai beedri zenstos stundas darit wehl kodoligakas un peewilzigakas un nemtu wisās stundās dsihwaku dalibu. — Par Nazaretes jaunekku un jaunawu beedribu dauds neko nedsird, gandrihs dafchs jau war sahkt domat, ka winas wairs nemas naw. Eeskatotees jauneeschu wispahrejā statistikā, redsams, ka beedru Nazaretes beedribai deesgan dauds, bet darbiba pawahja. Beedriba darbojas tā paklusi — eeksch sewis, neturedama nekahdus sakarus ar zitām beedribam. Zianas draudses un Pahwila draudses jauneeschi turpreti redsami tā weenas kā otras beedribu jauneeschu stundās un interesejas weeni par otreem.

Leepajas beedribam deretu ari peegreest wehribu — skolam — lai tahdas ari Baptisteem tiktu atwehrtas. Pee peeauguscheem jau dauds

teek daritts — bet pee behrneem wehl maſ, iſnemot Ziana's jauneeſchus, kuri zer nahkotnê dibinat behrnu patwerſmi. Strahdat nenogurſtoſchi, eet uſ preekſchu — tas lai ir wiſu jauneeſchu mehrkis. F. U.

Semes bej miſionareem Aſijâ. D. Zwemers rakſta, ka ſchahdâs ſemês neteekot wehl ſludinats ewangelijums: Tibetâ, kur 6,500,000 eedſihwotaju, Afganiſtanâ — 4,500,000, Kihnas Turkeſtanâ — 1,200,000, Bucharâ — 1,250,000, Kihwâ — 800,000, Kreewu Turkeſtanâ—5,856,000, Aiſkaukaſijâ — 405,000, Stepju prowinzê, Akmolinſkâ, Semiplatinſkâ, Turgajâ, Uralſkâ 2,856,100.

Zeetuma Miſiones draugeem. Schinîs deenâs tikamees ar Rigas Zentralzeetuma miſiones ſtrahdneeku Preedi, kas mums luhdſa, lai mehs ſuhtitu uſ nahkoſchu gadu preekſch Rigas Zentralzeetuma 200 ekſ. „Kriſtiga Wehſtneſcha" lihdſſchinejo 50 ekſ. weetâ un kahdas no muhſu apgahdatàm grahmatam, ſewiſchki „Jaunà Deriba ar paſkaidrojumeem." Mehs atteizam, ka mehs uſ preekſchu nedomajam neweena „Kriſtiga Wehſtneſcha" ſuhtit uſ Rigas Zentralzeetumu, weenkahrſchi tapehz ka mums par pagahjuſchà gada 50 ekſ., kas ſuhtiti Rigas Zentralzeetumam, un par pagahjuſchà gada 6 ekſ. kas ſuhtiti Jelgawas wihreeſchu un ſeeweeſchu zeetumeem, naw wairak ſamakſats kà 10,75 kap., ko ſamakſajuſchi daſchi Zeetuma Miſiones draugi un tapehz ka redakzijai paſchai ſchimbrihſcham truhkſt lihdſekļu no ſawas puſes neſt tik leelu jaunu upuri pee jau pagahjuſcha gada upura klaht. Schehl bij redſet, kahdu eeſpaidu ſchee muhſu weenteeſigi ſazitee wahrdi atſtahja uſ zentigo zeetumu miſionari — noſkumis winſch mehginaja mums aiſrahdit uſ warbuhtigeem lihdſekļeem — waj winſch newaretot atbraukt uſ Jelgawu un rahdit brahļeem un mahſam to leelo wajadſibu un tad lai tee ſametot wajadſigo aboneſchanas naudu, waj newaretot rakſtit tai labajai mahſu beedribai uſ Nu-Jorku, kura eſot dahwinajuſi tos „Dſeeſmineekus", kurus wiņa ſeewa tik duhſchigi leetojot, mahzot ſeeweetem-zeetumneezem dſeedat u. t. t. Praſijam tam, kapehz tad winſch grib 200 „Kriſtigus Wehſtneſchus", jo mums likas tas par daudſ. „Juhs jau nepaſihſtat „muhſu" — winſch domà — zeetumneeku — apſtahkļus," tas atbild. „Waretu jau iſtikt ar maſak, ja zeetumneeki neaprakſtitu wiņeem eedotos laikrakſtus, waj grahmatas, bet wiņi to paraſti dara. Un tiklihdſ kautkas uſ laikrakſta uſrakſtits, tad tahdu laikrakſtu wairs nedod zitâ atdaļâ, bet iſnihzina to, jo zeetumneeki mehdſot, kà waldiba domà, ar ſawàm atſihmem uſ laikrakſteem ſawſtarpigi ſaſinatees. Un atdaļu mums zeetumâ ir diwi ſimti." Mums nebij wairak laika ſarunatees un mehs atſwe'zinajamees no ſirſnigà, waldibas atſihtà zeetumu apmekletaja un Bihbeļu un kriſtigu rakſtu iſplatitaja un dewamees projam. Te mums kahds ſkreen pakaļ, ar grahmatu taſchu plezos. Tas ir muhſu zeetumu miſionaris. „Sche Jums buhs kahda zeetumneeka wehſtule", winſch teiz, „nodrukajeet to ſawâ laikrakſtâ, warbuht ta lihdſ'es — warbuht „Kriſtiga Wehſtneſcha" laſitaji, ſawu abonenlu naudu eeſuhtidami, eeſuhtis ari preekſch nabaga zeetumneekeem." Nodrukajam nu ſcheit eedoto wehſtuli — „warbuht ta lihdſ'es" — atdaris to ſirdis, kureem zaur Deewa

schehlastibu un sargaschanu naw jabuht schkirteem no saweejeem, naw jasehsch aiss zeetuma restem, bes brihwibas, bes satiksmes ar ziteem, bes sinam no sadsihwes zaur laikraksteem, beeschi ween wehl gaidot us bahrgu spreedumu — us aissuhtischanu us Sibiriju, waj pat us karatawam. Wehstulê tà rakstits:

3. nowembrî 1910. g.

Sweiks, Preede kungs!

Schehlastiba un meers no Deewa un muhsu Kunga Jesus Kristus lai ir ar jums un juhsu tizibas beedreem! Es pateizos Deewam par to laimi, ka Winsch mums dewis eepasihtees tanî laikâ, kad biju wistuwaku pasuschanai. Es teescham buhtu aisgahjis bojâ, bet tagad waru preezatees ar leelu preeku, ka juhs mani pirmo reisi apmeklejat zeetumâ un pasneedsat daschus wezus „Awotus" un man pascham likat daschus jautajumus preekschâ. Tad es tà kà no meega atmodos un sahku sew jautat: ja, kapehz es esmu zeetumâ, waj esmu darijis tà, kà man ir Deewa wahrdi mahzijuschi? Un labi pahrdomajot es sewi atradu pawisam noschehlojamâ stahwoklî. Tad es nopeetni sahku lasit wisas juhsu eedotas grahmatas un sahku luhgt Deewu un tagad es, paldeews Deewam, esmu laimigs, lai gan esmu kehdês eekalts. Es sinu ka Kristus ir ar mani un es lihds ar Dahwidu issauzos: „Zik mihligas ir tawas mahjweetas, ak Kungs u. t. pr.!

Mana dsihwe eet tàpat pa wezam, katru deenu saremu no saweem lihdseedsihwotajeem gan issmeeklu, gan ari mani issauz us nopeetnu strihdu par tizibas leetam, bet, paldees Deewam, es winu gudribas waru lehti jo lehti apgahst. Par to nu mani daschi eenihst, bet daschi, kas naw pee sozialistu partijas, atkal mani aistahw un tà es dsihwoju kà Dahniels lauwu bedrê, man netop ne mats atskahrts. Tadehl jums luhdsu, eseet tik labi un paluhdseet Freija kungam, lai winsch preeksch manis eedod Jauno Deribu, kur esot wisas Bihbeles pretrunas apskatitas, jo man tagad ir gaidams usbrukums no pretneeku lehgera, kur wini ir nehmuschi par pamatu Bihbeles pretrunas un tà grib mani nostahdit loti smeekligâ gaismâ. Nu es gan deesgan pats waru atspehkot, bet tomehr ir labaki, kad ir kahda grahmata pee rokas, kas atteezas us tahdu jautajeenu. Tadehl esect tik labi un paluhdseet, waj nu to augschâ mineto, waj ari zitu kahdu tai lihdsigu grahmatu. Kad es winu islasischu, tad atdoschu atpakal. Tad pehdigi es juhs sweizinu ar Kristus sweizeenu un tapat sweizinu wisus juhsu tizibas beedrus un zeru, ka juhs nenogurseet muhs apmeklet un apdahwinat tà pat kà lihds schim. Tad wehl luhdsu, peemineet mani sawâs aisluhgschanâs, lai Deews mani ustur schinî

kahrdinaschanas laikâ un ja tas ir Wina prahts, tad lai atlaisch mani no schis behdu weetas. Ar Deewu, dsihwojeet weseli un teizeet wiseem tizibas beedreem no manis labas deenas.

A. Kukuls.

„Kad nu schis Preede mums tik gauschi speeschas wirsû,“ ne sewis dehl, bet sawu „draugu“ dehl (Lk. 18, 1—8), tad japaklausa jau ir, kaut ar tas mums naw weegli. Suhtisim Zentralzeetumam pirmo numuru 200 eks. un gaidisim, ko muhsu Zeetummisiones draugi schai leetâ daris.

Loids Dschordschs, Anglu finanschu ministrs, 2. oktobrî 1910. g. swinejis kristibas swehtkus sawai meitai Olwenai, kas tikusi kristita lihds ar ziteem tschetreem jauneem laudim us sawu tizibas apleezibu kahdâ Anglu Baptistu basnizâ. Kà sinams, Loids Dschordschs pats ari ir Baptists. War redset no schi atgadijeena, ka ir ari augsti laudis, kas nekaunas un nebaidas sekot sawai pahrleezibai un klausit apsinas balsij. Saprotams, lauschu sapulzê bijis loti dauds un pats Loids Dschordschs, kas ir tàs draudses lozeklis, kur wina meita tika kristita, pee kristibam lasijis atteezigos Swehtu Rakstu gabalus. — Nesen atpakal Anglijâ atlaida parlamentu un tad ari ministri tika pahrwehleti. Loids Dschordschs eewehlets atkal par jaunu ar 200 balsim wairak ne kà pirmo reisi. Pehz eewehleschanas wehletaji Dschordscham, kà sahtibas weizinatajam, par godu tai deenâ likuschi slehgt wisas dsertuwes sawâ wehleschanas apgabalâ.

Wehstulneeks.

Sanehmam preeksch Zeetuma Misiones no J. Ostela Skodâ 3 rublus; preeksch Paganu Misiones no J. Ostela Skodâ 5 rublus, no M. Bunza Gramsdâ 150 kap., no J. Schluhkas Leel-Platonê 1 rubli, no K. Sankowska Leel-Platonê 2 rublus, no M. Sankowsk 5 rublus.

F. U. Pateizamees par eesuhtijumu. „Truhkst skolotaju!“ kahdâ zitâ numurâ redseseet nodrukatu.

Malwinei. Paldees par Juhsu stahstu. Jums laba garscha, stahstinsch tiks nodrukats nahkoschâs „Labâs Wehstîs“ behrneem.

P. Porejam, Limbaschos. Preezajamees, ka muhsu apraksts par augligo Telugu misioni naw tikai lasits, bet ari paskubinajis tur strahdat. Juhsu wehleschanos, usturet weenu bihbelesseewu Indijâ, weegli war ispildit. Eesuhtat 50 rublus Latw. Bapt. Pag. Misiones kaseerim F. A. Freijam Rigâ ar peesihmi, ka gribat usturet weenu bihbelesseewu Indijâ, tad tahlakais tiks nokahrtots.

Skol. J. Rihsam. Juhsu tulkoto prof. F. Beteksa „Par laiku“ nodrukasim nahkoschâ numurâ.

Redaktors-isdewejs: P. Lauberts.

Drukajis P. Gailis Rigā, Jahna eelā Nr. 8 (pretim Jahna basnizai).